

Prenumerata miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 10000.

Konto czek we w Poczto-
wej Kasie Oszczędnościowej
Nr. 80.259

SŁOWO

Wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświątecznych.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228. Otwarte od 9 do 3.

Cena ogłoszeń: Wiersz normalny
jednoszpaltowy: przed tekstem
1200 mk.; w tekście 2.000 mk.; za
tekstem 600 mk.
Najmniejsze ogłosz. 3000 mk.

W numerach świątecznych
o 25 procent drożej.

UWAGA

Panowie Kupcy i Przemysłowcy

zechcą pamiętać, że jest już czas najwyższy dawać **ogłoszenia** świąteczne! Nakład „Słowa“ obecnie jest znacznie zwiększony, ogłoszenia więc umieszczone w piśmie tem przynoszą **Stokrotny zysk** p. p. Kupcom i Przemysłowcom.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja od g. 9 do 3 popoł. za wyjątkiem świąt.

PERŁY—nowele autorów szwedzkich oraz
LEGENDA NA DZIEŃ ŚWIĘTEJ ŁUCJI
SELMA LAGERLÖF
w przekładzie KONSTANTEGO BUKOWSKIEGO.

Do nabycia w polskich księgarniach wileńskich.

Spór konstytucyjny.

Warszawa, 21 kwietnia.

(a. w.) Podczas obrad komisji Konstytucyjnej poseł Kiernik zaproponował rozpoczęcie obrad nad kwestją stanowiska marszałka Trybunału w sprawie stosunku Senatu do Sejmu, w wypadku kiedy ustawa przyjęta przez Sejm odrzucona zostanie przez Senat.

Jak wiadomo, art. 35 Konstytucji przewiduje, że w razie wprowadzenia poprawek do uchwalonej przez Sejm ustawy, Senat wraca ustawę Sejmowi z poprawkami, a Sejm albo przyjmuje proponowane poprawki, albo je odrzuca 11/20 głosujących. Natomiast Konstytucja nie określa procedury, w wypadku kiedy Senat wprost odrzuci ustawę. Wypadek taki zaszedł ostatnio 16 b. m. Senat odrzucił uchwalony przez Sejm projekt rozciągnięcia ustawy o szkołach akademickich na Krakowską Akademię Sztuk Pięknych. Marszałek Trybunału stanął na stanowisku, że odrzucona przez Senat ustawa jest usunięciem jej z porządku dziennego prac Izby Ustawodawczej i że Rząd powinien wnieść do Sejmu nowy projekt.

W kołach sejmowych wyrażany jest natomiast pogląd, że odrzucenie przez Senat ustawy jest równoważne wprowadzeniu do niej poprawek, a więc ustawa powinna wrócić do Sejmu, który ją przyjmie względnie odrzuci. Komisja uchwała odroczyć tę sprawę do czasu zasięgnięcia autentycznej opinii marszałka Senatu.

Agencja telegraficzna doniosła nam o zatargu konstytucyjnym, który zajść może z powodu różnicy w interpretowaniu konstytucji pomiędzy Senatem a Izba Poselską.

Konstytucja 17 marca, za której redakcją w pierwszym rządzie ponosi odpowiedzialność przewodniczący komisji konstytucyjnej Dr. Edward Dubanowicz jest elaboratem w niestetyczny sposób kompromitującym Polskę nazwaną. Nie dlatego, że treść ustrojodawcza tej konstytucji zbliża

nas zupełnie do pojęć bolszewickich (np. czynne prawo wyborcze według konstytucji), ale przede wszystkim dlatego, iż ustawa z 17 marca obfituje w dobitne błędy prawnicze, logiczne, stylistyczne i językowe, wreszcie nawet gramatyczne.

Dowodem, iż słowa powyższe, wyrażające pogląd nieraz już na łamach „Słowa“ wypowiedziany, odpowiada prawdzie, jest ten właśnie ewentualny zatarg konstytucyjny, o który nam chodzi. Jak wiadomo, w Sejmie konstytucyjnym lewica sejmowa nie słyszała żadnych prawie sprzeciwów ze strony prawicy sejmowej, w zasadniczych kwestiach przyszłego ustroju. Prawica sejmowa wielokrotnie podkreślała ultrademokratyczność swoich poglądów, w kwestji prawa wyborczego nie miała nic do powiedzenia przypisując bez zastrzeżeń głosowi prostytutki to samo znaczenie, wyborcze co głosowi rektora uniwersytetu. Lewica obawiała się kompromitacji, na tem polegającej, że w kwestiach ustrojowych nie znajdzie żadnych różnic, któreby ją oddzieliły od prawicy (od tej okrzykanej reakcyjnej endecji).

Śmiemy twierdzić, iż tylko w tem mieści się geneza zajadłej walki o Senat. W końcu Senat uchwalono, ale Senat oparty o to samo czynne prawo wyborcze, co Izba Poselska. Cenzus kilku lat wieku w naszych warunkach nie odegra żadnej roli. (Może on mieć znaczenie w gminach miejskich na zachodzie Europy, gdzie stanowisko społeczne młodzieńca na dorobku we wszystkich klasach społecznych jest inne, niż ojca rodziny, ale nie u nas). Dlatego pod względem swej budowy Senat jest identycznie taką samą ultra-demokratyczną insty-

tucją, co Izba Poselska, z tą chyba różnicą, iż paradoksalność czynnego prawa wyborczego do Senatu da się zaakcentować w sposób jeszcze bardziej plastyczny. Oto docent prawa uniwersytetu, o ile niema lat 30, nie jest wyborcą do Senatu, a głucha i kretynowata posługaczka jest wyborczynią senatorów.

Teraz przejdźmy do błędu prawniczego, który stanowi ośnowę zatargu konstytucyjnego. Ustępy 2 i 3 ci artykułu 35 ustawy konstytucyjnej z 17 marca brzmią:

Jeżeli Senat postanowi projekt uchwalony przez Sejm zmienić lub odrzucić, powinien odpowiedzieć to Sejmowi w ciągu powyższych 30 dni, a najdalej w ciągu następnych dni 30 zwrócić Sejmowi z proponowanymi zmianami.

Jeżeli Sejm zmiany przez Senat proponowane uchwali zwykłą większością albo odrzuci większością 11/20 głosujących — Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy w brzmieniu ustalonym ponowną uchwałą Sejmu.

Powyższe ustępy nie mówią, co czynić należy, jeżeli Senat nie będzie czynił zmian we wniosku ustawodawczym uchwalonym przez Izbę Poselską (w gwarze p. Dubanowicza, którą to gwarę niestety jest napisana nasza konstytucja, Izba poselska nosi zupełnie niewłaściwą nazwę Sejmu), ale wniosek ustawodawczy Izby Poselskiej całkowicie odrzuci. Okoliczność tę przewidywał 4-ty ustęp tego artykułu, ale w hałasie, przy którym na świat przyszło to kalekie dziecko ludowo-demokratycznej polskiej myśli politycznej, którym jest konstytucja 17-go marca, o owym ustępie „zapomniano“.

Widzimy więc, że zatarg konstytucyjny ma dość feljetonową genezę. Dzisiaj jednak litera prawa jest wyraźna. Izba poselska nie może „uchwalać lub odrzucać“ poprawek proponowanych przez Senat, skoro tych poprawek Senat nie czyni, a tylko w całości ustawę odrzuca. Prezydent Rzeczypospolitej nie może też przejść do porządku dziennego nad uchwałą Senatu, gdyż sprzeciwiałoby się to 2-temu artykułowi Konstytucji 17 marca. Wobec tego wniosek ustawodawczy, całkowicie odrzucony przez Senat, nie może zostać ustawą.

Nie wnikając bliżej w prawniczą istotę dwuznaczności Konstytucji 17 marca, podkreślić musi-

my, iż interpretacja marszałka Trybunału nie tylko jest konstytucyjna i prawniczo-słuszna, ale także pożądana ze względów politycznych.

Senat, jak już powiedzieliśmy, powstaje na mocy tego samego czynnego prawa wyborczego, co Izba Poselska. Jednakże *de facto* skład personalny Senatu różni się wybitnie od personalnego składu Sejmu.

Pomiędzy senatorami spotykamy o wiele więcej ludzi wykształconych, zrównoważonych, obdarzonych większym politycznym obiektywizmem, niż w szeregach poselskich.

Poprobujemy przedstawić przyczynę tego zjawiska.

Wielokrotnie zaznaczaliśmy, iż polityczny skład naszego parlamentu nie jest odzwierciedleniem należytem ani kierunków polskiej myśli politycznej, ani też ich wzajemnego do siebie stosunku, w Sejmie są reprezentowane nie poszczególne szkoły myślowo-polityczne, lecz poszczególne szkoły agitacyjno-techniczne. Stosunek ilościowy frakcji politycznych do siebie nie odpowiada wadze gatunkowej tych frakcji ani też znaczeniu, które posiadają poza sobą w społeczeństwie.

Na poparcie powyższego twierdzenia przytoczyć możemy następujące ilustracje. Oto niedawno stronnictwa wileńskie podpisywały memoriał w sprawie politycznej pierwszorzędnej wagi. Wśród podpisów zabrakło przedstawicieli tej partji, która właśnie, z kilku okręgów wyborczych otaczających Wilno naokoło, wysłała do Sejmu największą ilość posłów i senatorów. A dlaczego zabrakło tych podpisów? Prostu dlatego, iż przedstawicieli tego kierunku, tego „najliczniejszego“ kierunku, nie można było znaleźć w Wilnie. Ci, których znają wszyscy, są już posłami lub senatorami, — o innych tej samej barwy politycznej nikt nie słyszał.

Jeżeli kiedyś Wilno zostanie okupowane przez Litwinów i bolszewików i jeżeli będziemy tu tworzyć komitet polityczny, to zaręczam, iż taki komitet będzie miał zupełnie inną fizjonomję polityczną i zupełnie inną proporcję poszczególnych kierunków, niż obecna reprezentacja Sejmowa naszego kraju. Nikt nie będzie się temu sprzeciwiał. Każdy bowiem w takiej chwili krytycznej od-

czuje różnicę, która zachodzi pomiędzy reprezentacją rzeczywistości a fikcją.

Śmiemy twierdzić, iż reprezentacje radykalno ludowe reprezentują nie rzeczywistość, lecz fikcję. Głosów analfabetów, głosów wyborców o kulturze zupełnie pierwotnej nie można utożsamiać z głosami wyborców świadomych. Kaziuk, Maksym, czy Teklusia którzy oddali swój głos na „Wyzwolenie“, nie zdają sobie sprawy z tego co zrobili. Poszli za wskazówkami płatnego a zręcznego agitatora, który przekonał ich argumentami nic wspólnego z polityką nie mającymi. Nie zwyciężyła tu „myśl polityczna Wyzwolenia“, a porażki nie poniosła „myśl polityczna grupy Stefana Mickiewicza“, lecz ten fakt, że agitatorowie grupy Wyzwolenia byli liczniejsi.

Dlaczego konserwatyści nie weszli do Sejmu. Dlatego, że nie mieli odpowiedniego aparatu agitacyjno — wyborczego. A przecież to nie jest zarzut, któryby można postawić partji politycznej, rozumiejąc w tem pojęciu szkołę ideową, kierunek myślowy, — tak samo jak nie można mieć za złe profesorowi filozofji prawa, iż nie potrafi wyklądać w instytucie księdza Boduena dla głuchoniemych i ociemniałych, gdyż go tam uczniowie nie rozumieją.

Ordynacja wyborcza do Sejmu oddała rządy nad Polską w ręce analfabetów (Winę tu ponosi przede wszystkim Komisja konstytucyjna byłego Sejmu z „prawicowym“ posłem Dubanowiczem, jako przewodniczącym). Stronnictwa ludowo-radykalne wyciągnęły z tego wszystkie konsekwencje. Wzięły więcej, niż im się należało nawet według własnego sumienia. Mandatami do Izby Poselskiej, zdobytemi agitacją wśród analfabetów, nie podzieliły się z inteligencją polską. Przeciwnie, klasy oświecone narodu polskiego wyeliminowano od udziału w rządach.

Otóż do Senatu, którego znaczenie praktyczne oceniano podczas wyborów nader nisko, nie stosowano partyjnej ekskluzywności tak daleko idącej, jak w stosunku do Izby Poselskiej. Oczywiście, senatorowie nie reprezentują żadnych innych kierunków politycznych, niż te, które są reprezentowane w Izbie Poselskiej.

Ale partje polityczne, nie przywiązuje zbyt wielkiej wagi do krzesła senatorów, pooddawały niektóre krzesła ludziom, jeżeli politycznie niezbyt wyrobionym, to przynajmniej uczciwym i obiektywnym. Do Senatu weszła kilku profesorów wyższych uczelni i t. d.

Dlatego też dużą przypisujemy wagę do szczęśliwej „omyłki” w 35 artykule naszej konstytucji. Losy tej interpretacji będą przesądzone, o ile Senat podzieli zapatrywania swego Marszałka. W Polsce niema bowiem instytucji, która by wyjaśniała sporne kwestje konstytucyjne. Konstytucję interpretuje legislatura. Ponieważ według artykułu 2-go konstytucji legislatura to „Sejm” (t. j. mówiąc po polsku Izba Poselska) i Senat, więc bez zgody Senatu nie może być uchwaloną autentyczna interpretacja, która by pozbawiała Senat wszelkiego znaczenia, interpretacja p. Kiernika.

Cat.

Z Komisji Sejmowych.

Z Komisji Spraw Zagranicznych.

Warszawa, 22 marca.

(A. w.) We środę Komisja do Spraw Zagranicznych Senatu rozpatrywała stosunek Polski do Gdańska. Poddano krytyce stosunek Gdańska do Polski. Przyczyną tego niedomagania senatorowie upatrywali w uchylaniu się Gdańska od obowiązujących konwencji i umów między Polską a Gdańskiem, wskutek czego szereg produktów jest transportowany z Polski zagranicę wbrew zakazowi wywozu. Podkreślano konieczność zastosowania środków celem usunięcia niedomagań w stosunkach polsko-gdańskich. W wyniku rozpraw Komisja stwierdziła, że sprawa ta winna być poruszona na plenum Senatu.

Z Komisji Skarbowej.

Warszawa, 21 marca.

(A. w.) Na dzisiejszym posiedzeniu Komisji Skarbowej Minister Grabski przedstawił swe poglądy wobec projektu zmian rządowych ustawy o podatku gruntowym. Minister oświadczył, że, pomimo iż progresja w zastosowaniu do podatku gruntowego nie zupełnie jest wskazana, w zasadzie się zgadza na nią z zastrzeżeniem, że podatek do podatku gruntowego pobierany z tytułu progresji powinien być zaliczony na poczet podatku dochodowego.

Ministrowi zależy bardzo na tem, aby zbytnie wygórowanie progresji nie uniemożliwiło Skarbowi ściągania podatku. Przy podatku gruntowym należy mieć na względzie przede wszystkim interes Skarbu i Ministerstwo uważa za rzecz wskazaną nielączenie w tym innych celów.

Progresja podatku gruntowego bezwzględnie progresji do innych podatków przychodowych obciąża jedną warstwę społeczeństwa proporcjonalnie do innych.

Podczas dyskusji poseł Thugutt zwrócił uwagę, że minister Grabski zapomina, iż rząd opiera się na stronnictwach domagających się wyraźnie progresji. Minister Grabski oświadczył, że składał przysięgę jako Minister Skarbu przede wszystkim na to, że będzie dbał o dobro kraju i w poszczególnych wypadkach nie może się powodować wyłącznie życzeniami stronnictw, które przeciwnie, jego zdaniem, powinno raczej być nakłaniane przez Ministra ku uwzględnieniu interesów Skarbu Państwa. Następnie powołano podkomisję, która ma zająć się ostatecznie opracowaniem ustawy.

Przesilenie państwowe na Litwie.

Skape i spóźnione wiadomości, które przedostały się do nas, o ostatnich zajęciach parlamentarnych w Kowieńszczyźnie nie mogły dać pełnego obrazu przebiegu wypadku na tak bliskiej nam Litwie. Szybkość, z którą nastąpiło podanie się do dymisji — zresztą już będącego w tym stanie gabinetu Galwanaukska i rozwiązanie Sejmu, sprawiła pewne oszołomienie, potęgujące się jeszcze bardziej lakonicznymi wiadomościami podanymi o tych zajęciach przez nasze arterje informacyjne.

Układ sił w Sejmie Kowieńskim pozwalał już przedtem do pewnego stopnia przewidywać, że gabinet Galwanaukska, sprawujący przez cztery z górą miesiące rządu „czasowo”, zostanie zmuszony do ustąpienia. Przyspieszyły to oczywiście okoliczności polityki zagranicznej, a więc sprawa Kłajpedy, Wilna i sprawa uznania granic Polski przez Radę Ambasadorów. Prowadzone rokowania pomiędzy Chrześcijańską Demokracją a Stronnictwem Ludowym w sprawie stworzenia rządu koalicyjnego nie dały żadnych pozytywnych rezultatów, a zjawienie się na sali sejmowej, podczas expose ministerjalnego, posłów polskich, którzy nie brali dotychczas udziału w obradach, wytworzyło sytuację równowagi pomiędzy opozycją a zwolennikami polityki p. Galwanaukska. Wynik głosowania nad votum zaufania pogodził za sobą dymisję rządu i upewnił Prezydenta Republiki o niemożliwości jakiegokolwiek pracy. Stanowisko bowiem dwóch najsilniejszych stronnictw pozostawało nadal nieprzejednane. Prezydent Stulgiński uznał za jedyne wyjście z tej sytuacji podpisanie dekretu o rozwiązaniu Sejmu i wyznaczeniu terminu nowych wyborów.

Takie były przyczyny i przebieg ostatnich wypadków kowieńskich.

Do chwili nowych wyborów znówu będzie sprawował rządu „czasowo” gabinet p. Galwanaukska. Z góry przypuszczać możemy, że będzie kontynuował on swoją politykę dotychczasową, która bardzo możliwie w stosunkach wewnętrznych może jeszcze bardziej się zaostrzyć. Oczywiście, że ostrze tej polityki skierowane będzie do polskiej mniejszości narodowej na Litwie. Fakt zjawienia się posłów polskich w Sejmie w czasie expose ministerjalnego i głosowanie ich przeciw rządowi już obecnie jest komentowane w kołach litewskich jako występ nie przeciw rządowi, lecz przeciw państwu. Jest to już pierwsza zapowiedź, wszak wyrazem tych kół litewskich był i jest rząd p. Galwanaukska. Zapewnienie przedstawicieli Polaków, że mogą popierać tylko ten rząd, który zapewni ludności polskiej autonomię narodową, należą jej według konstytucji a konieczną dla rozwoju i swoistej kultury i który zapewni ludności polskiej sprawiedliwy udział w reprezentacji sejmowej, nie zostanie zrozumiany dlatego, że te kół litewskie, których wykładnikiem jest czasowy rząd Galwanaukska, nie zgodzą się nigdy z słusznymi żądaniami Polaków w Kowieńszczyźnie. Linja ich polityki obrała za punkt wyjścia wyeliminowanie żywiołu polskiego z Litwy, a trzeba pamiętać, iż Litwa pod względem swego stosunku do mniejszości narodowościowych jest Benjaminskim Ligi Narodów. Benjaminski Ligi Narodów.

Rozwiązanie Sejmu w Kownie nasuwa jeszcze jedną uwagę, a mianowicie czy po nowych wyborach, które odbędą się 12 i 13 maja r. b. zostanie przeprowadzony nowy wybór Prezydenta Republiki. Uwaga ta wypływa z złożonej swe go czasu w Sejmie Kowieńskim (9.I.1923 r.) deklaracji frakcji Socjal-Demokratycznej w Sejmie, bloku związku włościańskiego i socjalistów ludowców w sprawie wyborów prezydenta, które, zdaniem powyższych ugrupowań były dokonane nieprawnie i w ten spo-

sób Konstytucja została złamana. Wobec tego ugrupowania te zrękiły się wszelkiej odpowiedzialności za bieg spraw państwowych. Deklaracja ta na Litwie przeszła bez echa. Stronnictwo, które nieprawnie dokonało wyboru prezydenta, wzięło na siebie odpowiedzialność i z całym spokojem do brze spełnionego obowiązku rozpoczęło swoją politykę. Bez wątpienia, w każdym innym państwie, roszczeniem sobie prawa do ustroju parlamentarnego, podobny wypadek musiałby pociągnąć jakiegokolwiek konsekwencje. Zarzut bowiem złamania Konstytucji i przeprowadzenia w sposób niezgodny z zasadniczymi ustawami kraju wyborów głowy państwa nie jest błahym. Na Litwie jednak tego rodzaju zarzuty uważane są widocznie za drobnośkę, którą nie należy się zbytnio przejmować. Właśnie w tej chwili ciekawą jest rzeczą, czy sprawa nieprawego obioru prezydenta Republiki zostanie poruszona na nowo, czy też nie. Moment bowiem podjęcia jej na nowo jest najzupełniej odpowiedni; o ile tak, będzie to zapowiedzią nowych powikłań wewnętrznych w Kowieńszczyźnie.

Konstanty Syrewicz

Sprawy Litewskie.

Litwa—Znic Wojny.

Warszawa, 22 marca.

(A. w.) Elta donosi z Kowno, że prasa litewska bez różnicy poglądów kategorycznie występuje przeciw uchwale Ententy co do przyłączenia okręgu Wileńskiego do Polski. Elta uważa postanowienie to za bezprawne i nieistniejące. Ententa popiera w tym wypadku imperjalizm polski, wstępując jednocześnie na drogę tarć i polityki wojennej. Sprzymierzeni decyzyją swą dowiedli swego moralnego bankructwa.

Jak widać, komunikat utrzymany jest w tonie dotychczas nie spotykanym. Można go tylko porównać z prawokacyjnymi notami bolszewickimi, wysłanymi do państw zagranicznych. Niesłychany tupeć, z jakim Litwa Kowieńska inkryminuje państwu sprzymierzonym intencje wojenne, jest tem bardziej charakterystyczny, że kiedy chodziło o przyznanie Litwie Kłajpedy, brzmienia not litewskich było uległe i pełne kurtuazji.

Galwanowski w Paryżu

Paryż, 21 marca.

(A. w.) Galwanaukska przybył wczoraj do Paryża, gdzie razem z Nadzwyczajną Komisją dla Kłajpedy omówił ostateczne załatwienie tej sprawy. Przedmiotem obrad będą sprawy portu i tranzytu.

Uchwała Sejmu Prus Wschodnich.

Królewiec, 21 marca.

(Pat.) W sejmie prowincjonalnym Wschod. Prus uchwalono je dnośnie następującej rezolucji. Przyjazne stosunki sąsiedzkie pomiędzy Niemcami a Litwą są mocno zagrożone z powodu agresywnego stanowiska pewnych kół litewskich, występujących przeciwko niemieckiemu charakterowi Kłajpedy. Z powodu usiłowania odebrania od niemieckiego ludu tego obszaru praw politycznych, obyczajowych i kulturalnych, wreszcie z powodu próby zaszczepienia na obszarach poza Kłajpedą orientacji wielko litewskiej — stanowisko zajmowane przez t. zw. Komitet Ocalenia Kłajpedy nie może być dla Prus Wschod. obojętne Prusy Wschod. są bowiem ściśle związane z ludnością obszaru Kłajpedy.

Zebrań wzywają przeto rząd Rzeszy, aby zwrócił baczną uwagę na zajęcia i poczynił u rządu litewskiego energiczne kroki, by rząd ten zaniechał wszystkiego, co byłoby poparciem wspomnianych zabiegów, oraz ażeby rząd ten zagwarantował wszystkim mieszkańcom Kłajpedy nie tylko formalne, ale i rzeczywiste równouprawnienie

TEATR POLSKI (SALA LUTNIA)
Pożegnalny występ K. Junoszy-Ste-powskiego.
Dziś poraz 2-gi
Profesor Storicyn
Sztuka w 4 aktach L. Andrejewa.
Od niedzieli rozpoczynają się występy znakomitego artysty Jerzego Leszczyńskiego w komedii amerykańskiej Hopwooda „Jutro pogoda”.

TEATR WIELKI (Pohulanka)	Piątek „Gejsz a-opretka.” Sobota premiera „Miłość cygańska” operetka.
TEATR Im. Syrakonii (gw. parafianczy)	Piątek „Polacy w Ameryce” wodewil. Sobota „Wojna z żonami” farsa.

Dzienna sprzedaż biletów od 11—2 pop. w cukierni p. Sztralla, ul. Mickiewicza róg Tatarskiej.

Kwestja białoruska na Łotwie.

Ryga, 22 marca.

(W. a. p.) W gazecie „Ryski Kurjer” polski poseł na Sejm p. J. Wierzbicki zamieścił obszerny artykuł w sprawie łotewskich Białorusinów. W artykule tym poseł Wierzbicki dowodzi, że Białorusinów wcale niema na Łotwie i sprawa białoruska, o której w ostatnich czasach tak dużo się pisze, jest wytworem sztucznym, nie mającym żadnej podstawy.

Posługując się artykułem p. Kempa z gazety „Jaunakas Sina” p. Wierzbicki twierdzi, że spis ludności Łotwy, który dał 70 tysięcy Białorusinów, odbywał się w takich warunkach, że jego dane nie mogą być wzięte pod uwagę. Ludność powiatu Drysińskiego, cała zaliczona do Białorusinów, stanowczo przeciw temu protestuje, nie chce posyłać dzieci do szkół białoruskich i żąda, aby nabożeństwa w kościołach odbywały się nie w języku białoruskim, lecz polskim.

Dalej autor powiada, że t. z. ruch białoruski nie jest niczem innym, jak tylko pomysłem pewnych przedsiębiorczych działaczy, którzy mając po swej stronie czyjeś sympatje wszczęli ten cały huczek. Istota zaś sprawy najlepiej się wydatnia w tem, że podczas wyborów do Sejmu Dynaburg uważany za ośrodek Białorusinów dał tylko 36 głosów w liście białoruskiej, w całej zaś gminie Pustyńskiej nienaliczono i setki. Wszyscy ci rzekomi Białorusini oddali swe głosy liście polskiej, albo wreszcie łotewskiej.

Stanowisko Rusinów wobec Uchwały Rady Ambasadorów.

Lwów, 21 marca.

(A. w.) Zajmujący dotąd dość nieprzejednane stanowisko „Hromackij Wistnik” w śródowym artyk. wstępnym w odpowiedzi na art. „Czasu” wzywa ukraińców do pogodzenia się z faktem dokonanym i współpracy z Rządem Polskim w duchu partii „Włościańsko-ukraińskiej ks. Ilkwa. Stwierdzając, że partja „Trudowików” zgodziła się w zasadzie na załatwienie sprawy Małopolski Wschodnie przez Radę Ambasadorów i uznaje prawa Polski do tych terytorjów usankcjonowanych uchwałą dnia 14 b. m. Partja jednak ma zastrzeżenia co do tytułu prawnego aktu rządu Polskiego na terenie Małopolski dokonanego przed 14 b. m., na tej podstawie partja ma zastrzeżenia co do ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej i zaprzecza partji włościańsko-ukraińskiej praw reprezentacji ludności ruskiej. Artykuł powyższy jest znamienny jako objaw pogodzenia się nieprzejednanych dotąd odłamów. Ruska partja Chrześcijańsko-demokratyczna pozostaje dotąd na dotychczasowym stanowisku i usiłuje bagatelizować znaczenie uchwały Rady Ambasadorów.

Rokowania Polsko-Sowieckie.

Zawarcie konwencji sanitarnej.

Warszawa, 21 marca.

(A. w.) Między rządem polskim a Sowiekami została zawarta konwencja sanitarna. Konwencja wylicza środki zapobiegawcze, jakie mają być zastosowane z obydwóch stron, w wypadkach pojawienia się cholery lub dżumy, zwłaszcza w powiatach i stacjach granicznych. Zawiadomienia o wypadkach tych chorób będą na stępowały w drodze dyplomatycznej.

Traktat handlowy.

Moskwa, 22 marca.

(A. w.) W rokowaniach polsko-sowieckich w sprawie traktatu handlowego pomiędzy delegacją polską a sowiecką zaznaczyła się różnica zapatrywań. Przewodniczącą obydwuch delegacji po wzajemnym porozumieniu mają ustalić termin wspólnego posiedzenia.

Wskreszenie Komisji Kontrolnej w Berlinie.

Berlin, 22 marca.

(A. w.) Według wiadomości z Paryża rząd angielski w odpowiedzi na odnośne zapytania rządu francuskiego wyraził zgodę na ponowne podjęcie działalności woj-skowej Komisji Kontrolnej w Berlinie. Przedstawiciel angielski gen. Bingham otrzymał instrukcje, które pokrywają się w zupełności instrukcjami otrzymanymi od rządu francuskiego przez gen. Nolleta.

Sejm i Rząd.

Stosunek Kościoła do państwa.

Warszawa 22 marca.

(Pat.) Wczoraj w prezydium Rady Ministrów odbyła się 2 z rzędu konferencja w sprawie ustalenia stosunku Kościoła do Państwa. Tematem obrad była sprawa zniesienia ograniczeń prawnych narzuconych Kościołowi Katolickiemu przez prawodawstwo byłych państw zaborskich.

Statut banku emisyjnego.

Warszawa 22 marca.

(Pat.) W tych dniach odbędzie się w Ministerstwie Skarbu konferencja z udziałem przedstawicieli klubów sejmowych i P. K. K. P. w sprawie statutu Banku emisyjnego.

Ściąganie podatków z osób stanu duchownego.

Warszawa 21 marca.

(a. w.) Kurja metropolitalna otrzymała od Ministerstwa Wyznań pismo w sprawie pociągania duchownych do uiszczania podatków komunalnych, które wyjaśnia, że od czasu uzgodnienia stanowiska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Ministerstwem Wyznań Religijnych organy podwładne otrzymały polecenie wstrzymywania się od pociągania duchownych do uiszczania podatku i wkładek gminnych.

Prowizorium budżetowe.

Warszawa 21 marca.

(a. w.) 17 b. m. wniesione zostało do Rady Ministrów prowizorium budżetowe na drugi kwartał. Bierze ono za podstawę cyfry z prowizorium pierwszego kwartału, t. j. 1.159.062 milionów marek. Ze względu na wielki wzrost drożyzny Ministerstwo Skarbu żąda w prowizorium budżetowym na drugi kwartał upoważnienia do czynienia wydatków do wysokości sum preliminowanych w obu dodatkowych prowizorjach, a ponadto jeszcze Ministerstwo prosi o upoważnienie do przekroczenia 100 proc. prowizorium dotychczasowego. Prace nad budżetem całorocznym są już na ukończeniu. Przed świętami cały budżet zostanie oddany do druku.

KAPELUSZE wiedeńskie i włoskie
(Borsalino i palta gumowe.
Niemiecka 37.
H. Swirski, Kapelusze od mk. 1900.

Kalendarzyk.
W piątek Katarzyna Nikona.
W sobotę Marka i Tymoteusza.
Wschód słońca o godz. 6 m. 02.
Zachód o godz. 6 m. 15.

WILEŃSKA.

Przygotowania wileńskie do wystawy 1863 r. Komitet wykonawczy tegorocznej wystawy 1863 roku z dużym zasobem energii...

Z Towarzystwa Bibliotekarzy w Polsce. Dnia 20 m. b. odbyło się pod przewodnictwem Dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej prof. Nowodworskiego...

Rekolekcje Nauczycielskie. Rekolekcje dla Nauczycielstwa w Wilnie odbędą się w dniach 24, 25, 26, 27 i 28 b. m. w kościele św. Jerzego...

Posiedzenie Polskiego Twa Krajoznawczego. W piątek, 23 marca o godzinie 7 wiecz. w Uniwersytecie, w sali Sniadeckich odbędzie się miesięczne zebranie...

Salimczyk. „Wilno niech pamięta“. Wilno niech pamięta, że nie wystarczy uznanie przez największe obce mocarstwa naszych granic...

Z Rady Akademickiej Lewicy Narodowej. Dnia 20 b. m. odbyło się zebranie konstytucyjne Rady Akademickiej Lewicy Narodowej...

Odczyt. W Domu Ludowym PMS, Zarzecze 5 w niedzielę dnia 25 marca o godz. 6-ej odbędzie się odczyt prof. Hryniewicza „O bogactwach Polski“...

Zamknięcie widowisk na 3 dni. Komisarz Rządu na m. Wilno, podaje do ogólnej wiadomości iż we czwartek, piątek i sobotę Wielkiego tygodnia dn. 29, 30 i 31 marca r. b. wszelkie widowiska...

Przepustki pograniczne. W związku z likwidacją działu ruchu kordonowego wszelkiego rodzaju przepustki wydane przez wymienny dział na przekroczenie...

Ruch osobowy na linii delimitacyjnej polsko-litewskiej. W związku z ukończeniem akcji obsadzania przyznanej Polsce części pasa neutralnego, p. Delegat Rządu wydał zarządzenie...

Z CAŁEJ POLSKI.

Podwyżka taryfy telegraficznej. Od 1 kwietnia podwyższona zostaje krajowa taryfa telegraficzna według normy następującej: za jeden wyraz 500 mk...

Obława na czarnej giełdzie w Krakowie. We wtorek 20 b. m. przeprowadzono w Krakowie wielką obławę na czarnej giełdzie...

ZE ŚWIATA.

Wystawa jubileuszowa w Göteborgu. Jak już wzmiankowaliśmy (№ 34 „łowa“ z d. 13 lutego) ósmego maja r. b. nastąpi w Göteborgu (Szwecja) otwarcie wystawy jubileuszowej...

Wystawa ta obejmie sekcje: historyczną, sztuki szwedzkiej i skandynawskiej, przemysłu i wywozu szwedzkiego i t. d. a celem jej jest przedstawienie rozwoju przemysłowego, artystycznego i intelektualnego Szwecji...

Jednocześnie odbędą się w Göteborgu z okazji wystawy, niezależnie od niej, XXII kongres rolniczy, połączony z wystawą bydła, produktów rolniczych, maszyny i narzędzi oraz wystawą ogrodniczą skandynawską...

Adre: Komitetu organizacyjnego: Göteborg (Szwecja) Utställningsbyran (biuro wystawy). Wystawa jubileuszowa w Göteborgu trwać będzie do 30 września.

TEATR I MUZYKA.

Komunikaty teatrów wileńskich.

Teatr Polski (Lutnia). Dzisiaj, ostatni połączony występ znakomitego artysty p. K. Junoszy-Stepowskiego...

W sobotę „Profesor Storley“ — z utalentowanym artystą p. M. Godlewskim w roli Telemachowa.

Występy Jerzego Leszczyńskiego. Dyrekcja Teatru Polskiego udało się pozyskać na cztery występy gościnne znakomitego artysty teatrów warszawskich p. Jerzego Leszczyńskiego.

Wybitny ten artysta ukazał się w niedzielę w nie równanej pełnej ilości amerykańskiego humoru, doskonałej komedji Hopwooda „Jutro pogoda“.

Bilety już są do nabycia w kasie teatralnej.

Teatr Wielki. W piątek melodyj na operetki Sidney Jonesa „Gejsza“ z Wandą Hendrychówną w świetnej kreacji Mimozy. W sobotę premiera niezwykle efektownej operetki Lehara p. t. „Miłość egipska“ pod reżyserją p. Józefa...

wicza i batutą kapelmistrzowską p. Wilńskiego.

Teatr im. Syrokomi. W piątek „Polacy w Ameryce“. W sobotę po raz ostatni „Wojna z żonami“. W niedzielę premiera nadzwyczaj zabawnej i wesołej komedji Bałuckiego p. t. „Klub kawalerów“ w opracowaniu reżyserskim p. Nawrockiego.

Znakomita śpiewaczka. „Kurjer Warszawski“ zamieszcza następującą notatkę:

W przejeździe z Petersburga do Warszawy bawi w Wilnie Adelaida hr. Dienheim-Brochocka (Bolska), znakomita śpiewaczka operowa, która wespół ze swym mężem, s. p. Aleksandrem hr. Dienheim-Brochockim, była inicjatorką wzniesienia w Warszawie pomnika Chopina.

Komitet organizacyjny koncertu-rautu na rzecz rannych policjantów i żołnierzy straży granicznej podaje następujące sprawozdanie: Ogólny przychód 7591645 mk. Rozchód 2201600 mk. Saldo 5390045 mk.

RUCH WYDANICZY.

Nowe wydawnictwa. Nakładem Instytutu Wydawniczego „Biblioteka polska“ ukazała się ostatnio nowa seria (17 tomów) „Wielkiej Biblioteki“, zawierająca następujące utwory: Kochanowskiego „Treny“ i „Odprawa“, Niemcewicza „Śpiwy“, Mickiewicza „Pan Tadeusz“, Krasńskiego „Irydjon“ i „Nie Boska Komedja“, Stowackiego „Lilla Weneda“, „Jan Bieliński“ i „Ojciec Zadumionych“, Fredry „Zemsta“ i „Śluby Panieńskie“, Asnyka „Album Pieśni“ wreszcie Norwida „Promethidon“ i „Krakus-Wanda“; z arcydzieł obcych piśmiennictwa dano Ibsena „Brandą“, Szekspira „Króla Leara i Schillera „Dziewicę Orleańską“.

Wydawnictwo „W. B.“ nadaje się znakomicie do celów szkolnych, gdyż w ręce młodzieży daje książkę niedrogą, a mającą wartość naukową i artystyczną.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

Zuchwały napad bandycki. Dn. 20 b. m. 3-ech uzbrojonych bandytów dokonało napadu na posesję Aleksandra Bienisa (zaścianek Zielone gm. Olkieni ckie). Po zrabowaniu konia, pieniędzy i różnych rzeczy na sumę 42 mil. mk. bandyci zbiegli.

Ujęcie paskarza. Policja 5-go kom. zatrzymała Ab. Milukowskiego, który skupował artykuły pierwszej potrzeby na drogach wiodących do Wilna.

Tajemniczy włamywacz. Ignacy Karpowicz (Jelenia 17) powiadomił policję, iż dn. 2 b. m. do jego mieszkania wtargnęło 2 ch nieznanymi osobnikami, którzy pobili mu naczynia pozem zbiegli.

Niedoszła samobójczyni. Dn. 21 b. m. w celu pozabawienia się życia usiłowała rzucić się z mostu Zielonego do Wilji Józefa Zajewskiego (Mostowa 21), lecz posterunkowy zdążył zatrzymać ją za rękę w chwili gdy desperatka stanęła na poręczy mostu.

Nieszczęśliwy upadek. Dn. 22 b. m. pośliznęła się i upadła łamiąc sobie rękę 57-letnia Zofia Kostęcka. Lekarz pogotowia poszkodowanej udzielił pierwszej pomocy.

Otrucie alkoholem. Dn. 21 b. m. otruli się alkoholem 19-letni Jarosław Głowicki. Poszkodowanemu lekarz pogotowia udzielił pierwszej pomocy.

Wypadek przy krajanfu chleba. Dn. 22 b. m. krajanując chleb odciął sobie 3-y palec 16-letni L. Uszański. Lekarz pogotowia udzielił poszkodowanemu pierwszej pomocy.

Oszustwo. Policja 11-go kom. zatrzymała Józefa Ulmera (Ludwarska 4), który miał zamiar otrzymać drzewo kolejowe według kwitu zfałszowanego.

Bójka. Dn. 21 b. m. policja 9-go kom. zatrzymała Józefa Głowickiego (Stara 10), który będąc w stanie nie-trzeźwym wywołał bójkę na ulicy.

Ujęcie podejrzanego. Policja 11-go kom. zatrzymała Mikołaja Gustawa, który nie posiada dokumentów osobistych i jest bez stałego miejsca zamieszkania.

Opór policji. Policja 8-go kom. zatrzymała Aroca Zwirblanskiego, który zakłócał spokój publiczny. Przy zatrzymaniu osobnik ów stawiał opór policji.

Zażarna klinika. W klinice dla położnic Blocha przy ul. Zawalnej wskro- licy antyepidemiologicznych warunków, cały lo-

kal uległ zarażeniu, wobec czego w lecznicy tej wybuchła epidemia gorączka pólkowa, którą zarażają się wszystkie klientki. W ostatnich trzech tygodniach zmarło 5 położnic, między którymi znajdowała się znana działaczka wśród społeczeństwa żydowskiego p. Sara Kohn. Wiele pacjentek walczy ze śmiercią. Władze odnośnie zarządziły zamknięcie kliniki dla nowych chorych aż do chwili przeprowadzenia radykalnej dezynfekcji. (W. A. P.)

Kradzież kieszonkowa. Antonie-mu Cyganowi na rynku Kijowskim wy-ciągnięto z kieszeni 1 mil. mk.

Kradzież. A. Golszteinowi (Ostro-bramska 27 hotel „Petersburg“) z pokoju skradziono białą i ubranie wartości 3 mil. mk.

W. Kwiatkowskiemu (Kawaleryjska 25) skradziono ubrania wartości 800 tys. mk.

Walerjanowi Skorejce (Sióstr Miłosierdzia 5) skradziono 1 mil. 900 t. marek.

Kazimierzowi Święcieklemu (Ho-tel Bristol pokój № 60) skradziono re-wolwer wartości 500 t. mk.

Franciszkowi Żukowskiemu (Ob-jazdowa 6 m 7) skradziono kanarki.

Józefowi Kłaczkowskiemu skra-dziono białą i ubranie wartości 1 mil. 500 t. mk.

Tylko do 23-go marca

kupujący 2 pary obuwia na fabryce obuwia „EXPRESS“ I-a Portowa 7, otrzymuje premium 1 parę je jako premium bucików dzieciennych lub ich wartość w sumie 30.000 mk. Pospieszcie się z zakupem.

Obrady Sejmu.

Posi-dzenie Senatu.

Warszawa, 22 marca. (Pat.) 15-e posiedzenie Senatu Marszałek rozpoczął wspomnie-niem zmarłego we Lwowie we wtorek senatora Biensztoka. Następnie składali ślubowanie sena-tor Adelman w miejsce ks. Sapie-hy i senator Grycmacher w miej-sce ks. Teodorowicza.

Wśród interpelacji znajdowała się interpelacja Zw. L.-N. do Prez-sa Rady Min. i Min. Spr. Zagr. w sprawie aresztowania i sądenia w Rosji arcybiskupa Cieplaka i 14 księży katol. Następnie sen. Buzek w imieniu komisji skarbowo bud-żetowej referował sprawę projektu ustawy o wypuszczeniu 6% bonów skarbowych złotych. Senat Buzek stwierdził, że nasza sytuacja poli-tyczna w związku z faktem uzna-nia granic Polski znacznie się wzmocniła i jest lepszą od nie-mieckiej. Jeżeli Niemcy mają za-ufanie do swych bonów dolaro-wych, a austriacy do swoich, to zapewne w Polsce zaufanie oby-wateli przysporzy bonom złotym powodzenia. Senat przyjął ustawę uchwaloną przez Sejm bez zmian.

Posiedzenie Izby Poselskiej.

Warszawa, 22 marca.

(Pat.) Na 28 posiedzeniu Sej-mu Marszałek zakomunikował o przysłaniu mu przez Prezydenta Rady Ministrów dla podania do wiadomości Sejmu układu polsko-niemieckiego w sprawie wzajem-nego komunikowania sobie przez oba rządy wiadomości o choro-bach zakaźnych na granicach obu państw. Układ podpisany został przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w lutym r. b.

Z kolei ódesłano w pierwszym czytaniu do komisji budżetowej projekt ustawy w przedmiocie pod-niesienia gwarancji skarbu Rzecz-politej Polskiej, za dopełnieniem przez Polski Bank Krajowy zobo-wiązań wypłaty z wydanych obli-gacyjnych komunalnych oraz ustawę w przedmiocie upoważnienia mi-nistra Skarbu do zaciągnięcia w Polskim Banku Krajowym pożycz-ki w kwocie 12 miliardów marek. Do komisji skarbowej i zdrowia publicznego odesłano nowelę do ustawy o ograniczeniu sprzedaży napojów alkoholowych.

Następnie przemawiał jako sprawozdawca komisji rolnej w sprawie ustawy o ochronie użyt-kowców rolnych na ziemiach wschodnich poseł Chomiński. O-mawiając wywody przedmówców w tej sprawie na posiedzeniu wczorajszym, sprzecyzował swoje stanowisko względem zgłoszonych poprawek i prosił Izbę o przyjęcie ustawy. Przystąpiono do głosowa-nia. Wniosek posła Fiedlera o ode-słaniu ustawy do komisji rolnej

apadł. Do art. 8 przyjęto poprawkę przyznającą niektórym użytkownikom prawo korzystania z zajętych lokali do kwietnia 1925.

Odrzucono wszystkie poprawki posła Zomerstaina, a przyjęto poprawkę posła Niedziałkowskiego odnośnie do § 8, jak również wniosek o dopełnieniu art. 18. Do art. 8 odrzucono poprawkę posła Kwapińskiego, a przyjęto natomiast do tego artykułu poprawkę posła Poniatowskiego. Przyjęto również wszystkie stylistyczne poprawki posła Liebermana. Całą ustawę w drugim czytaniu przyjęto, poczem przystąpiono do ustawy o podatku przemysłowym. W imieniu komisji referował sprawozdawca p. Byrka. Projekt oparty na ustawie grudniowej 1921 r. uchyla podatek od kapitału zakładowego i podatek procentowy od zysku, a za podstawę przyjmuje obrót. Wyjątek stanowią handel wędrowny.

Warszawa, 22 marca.

(Pat.) Na 29 posiedzeniu Sejmu poseł Marek (P.P.S.) referował wniosek sprzeciwiający się wydaniu „posła Kwapińskiego Sądowi Okręg. Warsz. Izba bez dyskusji i bez głosowania powyższy wniosek komisji przyjęła. Następnie Izba wysłuchała sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie ustawy o języku urzędowym w sądownictwie i notariacie województw Poznańskiego i Pomorskiego.

Pos. Osiecki (P.S.L.) referował ustawę o pierwszym dodatkowym przewidywanym budżetowym za czas od 1 stycznia do 31 marca r. b. Ustawa z d. 15 lut. rb. upoważnia rząd do wydatków w sumie 1159 miliard. oraz dozwala na przekroczenie tych kredytów o 20% na wypadek wzrostu drożyzny. Wo-

bec wzrostu drożyzny rząd wnosi o podwyższenie tej granicy dla kredytów rzeczowych o dalsze 20 proc., dla kredytów osobow. o 25 proc., pozatem o nowe kredyty w związku z przejęciem terytorjów był. pasa neutr. między Polską a Litwą.

Izba przystąpiła do nagłośnienia wniosku „Wyzwolenia“ w sprawie nadużyć administracyjnych w powiecie Grodzieńskim i morderstw, dokonanych przez policję w gminie Marcinkowskiej. Nagłośnienie wniosku odrzucono. Wniosek odesłano do komisji administracyjnej.

Podróże min. Skrzyńskiego.

Min. Skrzyński spodziewa się uspokojenia się umysłów na Litwie...

London, 22 marca. (Pat.) Minister Spraw Zagran. Skrzyński oświadczył wobec korespondenta „Daily Telegraph“, iż wizyta jego w Londynie ma na celu wyrażenie podziękowania za pomoc, okazaną przez Anglię w uregulowaniu sprawy granic Polski. Minister zaznaczył, że Polska potrafi spełnić dług wdzięczności. Wobec przedstawiciela „Times“ Minister Skrzyński oświadczył, że Polska spodziewa się, iż niebawem nastąpi uspokojenie umysłów na Litwie, która zyskałaby niewątpliwie na współpracy ekonomicznej z Polską. W sprawie Małopolski Wschodniej minister Skrzyński oświadczył: „Sejm uchwalił statut autonomiczny dla Małopolski Wschodniej. Uznanie zaś przez Mocarstwa suwerenności polskiej nad tą dzielnicą jedynie ułatwi zastosowanie statutu“.

Spotkanie z Mussolinim.

Warszawa, 22 marca.

(a. w.) „Kurjer Polski“ podaje, że dalszy program podróży Ministra Skrzyńskiego obejmuje spotkanie z Mussolinim, które ma nastąpić w Medjolanie.

TELEGRAMY.

Szczyt marzeń Litwy—najście czarowej barbarji na Polskę.

Kowno, 22 marca.

(a. w.) „Lietuvos Žinios“ przynosi inspirowaną wiadomość, mającą na celu osłonięcie porozumienia litewsko bolszewickiego za pomocą pogłosek o rzekomej wojowniczości polskiej. Dziennik mówi o przygotowywaniu „nowej Polskiej awantury“, która miała by na celu zajęcie, Prus Wschodnich w celu odseparowania Niemiec od Litwy i Rosji. W sferach politycznych w Moskwie wiadomości ta miała wywołać zaniepokojenie, które spowodowało zebrańie się Rady Wojennej. Ten ostatni szczegół zdaje się wskazywać że Litwa przyjęłaby z radością wystąpienie Rosji przeciwko Polsce.

Skład delegacji litewskiej.

Kowno, 22 marca.

(a. w.) W skład delegacji która na czele z Gajlusem wyjechała z Kłajpedy do Paryża wchodzi pp. Macin, Jankus, Sauka, Słaza i inż. Wysocki. Wszyscy są Litwinami.

Statut dla Kłajpedy.

Kowno, 21 marca.

(Pat.) Przybyła tu delegacja z Kłajpedy dla rokowań w sprawie statutu Kłajpedzkiego. Jak słyhać statut, wypracowany przez

delegację, został bez żadnych zmian przez rząd litewski zatwierdzony. W skład delegacji, która będzie wysłana do Paryża, wejdą między innymi, jako przedstawiciel rządu kłajpedzkiego, Gallus, oraz przedstawiciele ludności litewskiej i niemieckiej. Jakkolwiek delegacja litewska udaje się do Paryża oficjalnie w sprawach związanych z Kłajpedą, to jednak litewskie koła rządowe spodziewają się, że delegacja ta znajdzie sposobność poruszenia całego kompleksu spraw dotyczących stosunków polsko-litewskich.

Konferencja pozostających przy życiu uczonych.

Moskwa, 21 marca.

(a. w.) Rząd sowiecki zwołał konferencję uczonych do omówienia naukowego kwestji o znaczeniu państwem.

Obchód 30 lecia P. P. S.

Katowice, 21 marca.

(a. w.) Odbył się tutaj obchód 30 lecia PPS. Przemawiali: Bini-szkiewicz poseł na Sejm Śląski, i Dąbrowski z Warszawy.

Uroczystość odsłonięcia pomnika ks. Józefa.

Warszawa, 22 marca.

(a. w.) Jednocześnie z marszałkiem Foch na uroczystość odsłonięcia pomnika przyjechał ma również do Warszawy gen. Weygand.

Z powodu śmierci arcyb. Bilczewskiego.

Warszawa, 22 marca.

(Pat.) Z powodu śmierci arcyb. Bilczewskiego prezes Sikorski wysłał następującą depezę kondolencyjną: „Kapituła lwowska obżradku łacińskiego. Lwów. Pełen żalu po niepowetowanej stracie czcigodnego arcybiskupa i tak wielkiego a zasłużonego na kresach obywatela, składam na ręce wie-

lebnego ks. prepozytora jako przedstawiciela lwowskiej kapituły obżradku łacińskiego szczerze i serdecznie wyrazy współczucia.

(—) Sikorski“.

Ruch separatystyczny w Nadrenji.

Berlin, 22 marca.

(a. w.) „New York Herald“ donosi, że zwolennicy Smeetsa i Tortsen wysłali do Londynu i Paryża telegram, w którym oświadczają się w imieniu 3000 mieszkańców Nadrenji za odłączeniem tej prowincji od Prus i za plebiscytem, który niewątpliwie, do-wiódłby, że 3/5 ludności Nadrenji domaga się utworzenia republiki związanej pod względem gospodarczym z Francją.

Spróbujcie nowej wyśmienitej herbaty № 103

Fels Tea Co

Warszawa.

Reprezentant

N. Zelmans

Wino, Niemiecka 33.

Giełda.

WARSZAWA, 22-III. (A. W.) Warszawska giełda urzędowa z 22-III. Dolar 43000, korony czeskie 1370, frank belg 2625, marka niemiecka 1.92 1/2. Przekazy: New York 44000-42000, Londyn 202000-201000-202000, Paryż 3025-3030-2990, Wiedeń 60.75-61.25-61, Praga 1285-1300-1395, Belgia 2450-2650-2625, Szwajcaria 8100-8250-8175, Berlin 1.97 1/2-1.92 1/2, Gdańsk 1.97-1.92 1/2. Tendencja zwłkowa.

BERLIN, 22 III. (A.W.) Berlińska giełda urzędowa: Marka polska 52. Tendencja spokojna.

GDĄSK, 22-III. (A. W.) Gdańska giełda urzędowa z 22-III. Marka polska 50.62-50.88. Przekazy: Warszawa 50.43-50.78.

Redaktor:

Stanisław Mackiewicz

Ogłoszenia

Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 27 lutego 1923 r. za Nr 19 wciągnięto:

R. H. B. 1-19. „Spółka Akcyjna Przemysłowo-Handlowa „Etan“. Przedmiot—odbudowa, urządzenie oraz remontowanie wszelkich zakładów przemysłowych, warsztatów i maszyn, eksploatacja zakładów przemysłowych, warsztatów, fabryk i lasów, oraz prowadzenie handlu wszelkiego rodzaju produktami i materiałami. Siedziba w Wilnie przy ul. Ostrobramskiej pod Nr. 29. Data rozpoczęcia działalności przedsiębiorstwa 1 sierpnia 1922 r. Oddziały spółki: w Warszawie przy ul. Wareckiej pod Nr. 9-16, w Białymstoku przy ul. Sienkiewicza pod Nr. 4, Lidzie przy ul. 3-go Maja pod Nr. 3. Kapitał zakładowy spółki określa się na 65.000.000 (sześćdziesiąt pięć milionów) mk., podzielonych na trzynaście tysięcy akcji po 5000 mk. każda z ogólnej liczby akcji 30%, akcji jest imiennych 20%, imiennych założycielskich i 50%, na okaziciela. Do Rady spółki wchodzi: Rewkowski Zygmunt, Wielogłowski Feliks, Fryd Gdala, Kawenoki Abram, Graubard Maks, Machtaj Giero, Miedzianowski Władysław, Łaciński Walencjusz i Cyderowicz Salomon. Do Dyrekcji spółki należą: Abram Kawenoki, Fryd Gdala, Gerc Machtaj, Salomon Cyderowicz i Zygmunt Rewkowski zamieszkałi w Wilnie: pierwszy i drugi przy ul. Kolejowej pod Nr. 9, trzeci przy ul. W.-Pohulanka Nr 11-a, czwarty w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr. 44 i piąty przy ul. Tartaki Nr 26. Wszelką korespondencję podpisuje jeden z członków Dyrekcji, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, czeki na rachunek bieżący, tudzież żądania zwrotu sum w instytucjach kredytowych podpisuje dwóch członków Dyrekcji. Do odbierania z poczty pieniędzy, posyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka Dyrekcji. Prokurentami spółki są: Miedzianowski Władysław, Cyderowicz Salomon, on ze zarządzający oddziałem w Warszawie, Machtaj Lew, Cyderowicz Abram on ze zarządzający oddziałem w Lidzie, Blumenwejg Michał on ze zarządzający oddziałem w Białymstoku, Goldman Leon, Wajcman Dujusz, Focht Aleksy, Jabłoński Lejzer, Efron Abram, Berlin Idel, Warchawtyg Michał, zamieszkałi, pierwszy—Wilno Mickiewicza 46, drugi—Warszawa Warszawa Królewska 49/9, trzeci—Gdańsk Heilige Gejstgasse 29-11, czwarty—Lida Krzywa 8, piąty—Białystok Sienkiewicza 4, szósty—Warszawa Leszno 52-5, siódmy—Radoszkowice dom Polakowej. ósmy—Wilno Niewska 15, dziewiąty—Wilno Kolejowa 9-1, dziesiąty—Wilno Filipowa 17-7, jedenaście—Wilno Pohulanka 36 i dwunasty—Radoszkowice dom Polakowej. Spółka akcyjna zatwierdzona rozporządzeniem Nr. 500 Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Srodkowej z dnia 18 lutego 1922 r. pod nazwą: Przemysłowo-Handlowe Towarzystwo A. Kaw.—Wenoki i S-ka i ogłoszone w Dz. Urzędow. Nr. 9 T. K. R. z dnia 28 marca 1922 r. Postanowieniem Nr. 103 Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 6 października 1922 r. została zmieniona firma spółki na Spółka Akcyjna Przemysłowo-Handlowa „Etan“.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 5 marca 1923 r. za Nr 22 wciągnięto:

R. H. B. 1-22. „Pierwsza Wileńska spółka Parcelacyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Przedmiot: parcelacja ziemi, odbudowa gospodarstw zniszczonych i tworzenie nowych gospodarstw rolnych w ziemi Wileńskiej. Data rozpoczęcia działalności 5 marca 1921 r. Siedziba spółki—Wilno, Ostrobramska 7. Spólnicy: Boronicki Włodzimierz, Popiel Ludwik i Szymanowicz Mieczysław, zamieszkałi w Wilnie, 2 i 3 przy ul. Zawalnej pod Nr. 7, pierwszy przy ul. Ostrobramskiej pod Nr. 7. Kapitał zakładowy wynosi trzysta pięćdziesiąt tysięcy mk. polsk. i dzieli się na trzy równe i niepodzielne udziały po 105 tysięcy mk. każdy. Zarządca spółki jest Popiel Ludwik,

który w stosunku do osób trzecich upoważniony jest zastępować spółkę nieograniczenie, w szczególności rozporządzać jej majątkiem i działać w jej imieniu stosownie do uchwały zgromadzenia spółników. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta w dniu 5 marca 1921 roku przed notariuszem przy kancelarii hipotecznej przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, Józefem Sieworkiem na czas nieograniczony i wpisano do repertorium pod Nr. 1001.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 5 marca 1923 r. za Nr 24 wciągnięto:

R. H. B. 1-24. „Polska Hurtownia Udałowa w Wilnie, spółka akcyjna“. Przedmiot: zakupywanie i sprzedawanie wszelkiego rodzaju artykułów jak spożywczych tak i technicznych, magazynowanie ich we własnych składach i odsprzedawanie takowych kupcom detalicznym. Siedziba Wilno, Zawalna 21. Spółka zaczęła funkcjonować od lipca 1922 r. Kapitał zakładowy wynosi 10 milionów mk. polsk. i dzieli się na 2000 akcji po 5000 mk. każda całkowicie wpłacona. Naczelnym Dyrektorem jest Władysław Piasecki, do Dyrekcji wchodzi Deknisz Konstany. Obaj uprawnieni do podpisywania wszelkich dokumentów w imieniu spółki. Spółka Akcyjna zatwierdzona przez Tymczasową Komisję Rządzącą w dniu 16 marca 1922 roku. Rozporządzenie Nr 505.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 5 marca 1923 r. za Nr 23 wciągnięto:

R. H. B. 1-23. „Księgarnia Polska w Oszmianie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba Oszmiana. Spółka rozpoczęła swe czynności z dniem 24 października 1922 r. Spólnicy: Józef Kudrewicz i Antoni Zukowski działający w imieniu i na rzecz spółki akcyjnej pod firmą Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie, zamieszkałi w Wilnie: Kudrewicz—Gimnazjalna 8, Zukowski—W.-Pohulanka 13, 2) Antoni Łokucjewski zam. w Oszmianie w gmachu gimnazjum, 3) Józef Zubiel zam. w Oszmianie Piłsudskiego 37 działający w swoim imieniu i w imieniu i na rzecz zdolnej do działań prawnych Apolonji Jarzyńskiej. Kapitał zakładowy wynosi 3 miliony mk. polskich podzielony na sześćset udziałów po 5000 mk. każdy, całkowicie wpłacony. Spółka Akcyjna Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycielskiego w Wilnie—jeden milion dwieście tysięcy mk. a pozostali spółnicy po 60.000 mk. każdy; Spółka Akcyjna Księgarnia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie posiada 240 udziałów, Antoni Łokucjewski 120 udziałów, Józef Zubiel 120 udziałów i Apolonja Jarzyńska 120 udziałów. Zarząd stanowią: Antoni Łokucjewski, Józef Zubiel, Apolonja Jarzyńska i Józef Kudrewicz. Wszelkie umowy, zobowiązania, akta hipoteczne winne być podpisywane pod stemplem firmowym spółki przez 2 członków Zarządu. Wszelkie pokwitowania z odbioru pieniędzy i korespondencji poleconej, przesyłek pocztow. i kolejowych, przekazów pocztowych i telegraficznych i listów wartościowych, podpisywane będą przez jednego z członków Zarządu pod stemplem firmowym. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta w dniu 24 października 1922 r. przed notariuszem przy kancelarii hipotecznej Sądu Okręgowego w Wilnie Aleksandrem Różnowskim i wciągnięto do repertorium pod Nr. 9663.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Wilnie.

Miłosierdziu czytelników naszych polecamy wdowę z inteligencji, z trojgiem małych dzieci z których jedno chore nieleczalnie, utrzymującą matkę staruszkę 89-letnią. Ofiary, choćby jaknajmniejsze, „dla biednej wdowy“, prosimy nadsyłać do Administracji „Słowa“.

Skład maszyn i narzędzi rolniczych Zygmunta Nagrodzkiego

w Wilnie ul. Zawalna Nr. 11-a

POLECA: Nasiona roślin pastewnych i ogrodowych, nawozy sztuczne, wszelkie narzędzia do uprawy roli, Siewniki, Centryfugi i naczynia mleczarskie, ule i przybory pszczelarskie, różne narzędzia ogrodnicze i t. d.

Akuszerka z Warszawy udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46-6

Kobieta-Lekarz Dr. Abramowiczowa choroby kobiece i akuszerne. ul. Kasztanowa 7-7 od g. 4-5.

Dr. LEON GINSBERG Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka Nr. 3, róg Wileńskiej. Telefon 352. Przyjmuje od g. 9-1 i 4-7.

Dr. Marjan Mienicki chor. weneryczne, syfilis i skórne (lecz. sztucznym słońcem górskim) ul. Wileńska Nr. 34. Od god. 4 - 7 p.p.

Dr. C. Koneczny choroby zębów. Wyłącznie u siebie od 10 - 12 i pół i 4-6 i pół. Mickiewicza 11.

Akuszerka OKUSZKO ul. Wielka 33-2, przyjmuje 9-11 i 3-6. UDZIELA PORAD.

Potrzebne 2 pokoje przy inteligentnej rodzinie, w centrum miasta, bez mebli. Łaskawe oferty nadsyłać do administracji „Słowa“ pod „2 pokoje“.

Sprzedaje 2 domy w rejonie ul. Witoldowej na Zwierzyncu. Wszelkiej informacji udzieli Stefan fryzjer Mickiewicza Nr. 22.

Dokt. med. D. Zeldowicz z Moskwy przyjmuje od g. 10-1 i 5-8 spec. weneryczne, moczościowe, syfilis i skórne Ul. Mickiewicza (b. S-to Jerska Nr. 24).

Kobieta-lekarka Dr. Szwarz-Zeldowicz Przyjęcia: 12 1/2-2 i 3-5. Choroby kobiece oraz

Miłosierdziu czytelników naszych polecamy Helenę Waskiewiczównę utrzymującą matkę staruszkę. Ofiary, choćby jaknajmniejsze dla biednej Heleny, prosimy nadsyłać do Administracji „Słowa“.

Folwarki Majatki, Obiekty leśne, Młyny, Domy, Place, do kupna poszukuje. Prosimy o zlecenie. Dział Mierniczy Towarz. Akc. Locoloty Wilno Mickiewicza 42.

SKRADZIONO legitymację na imię Ludwika Monkiewicza uwięzającą się Gudogaj, m. Ostrowiec.

Skradziono pasport niem. Nr. 10623 i karta powoł. na im. Izaaka Nowiszkańskiego uniew. się.

Zgub. tymczas. zaświadczenie demobil. na im. Piotra Staszkiewicza uwięzającą się.

Pokój większy lub 2 mniejsze w centrum z przyzwol. tem wejściem poszukiwane na biuro, pożądany telefon. Oferty piśmiennie lub ustnie godz. 9-4. Wileńskie T-wo handlowe, Wileńska 23.

Pianino do egzercytowania się na miejscu. Ulica Mickiewicza Nr. 1-4.

Nauczyciel matematyki udziela lekcji. Przygotowuje do matury. Adres: Mickiewicza 7, m. 4. Frieman.

Kto chce

coś kupić, coś sprzedać, znaleźć posadę, dostać pracowników, aby o jego firmie, przedsiębiorstwie lub handlu wiedziano, znaleźć dzierżawę majątku, odstąpić w dzierżawę majątek itd. it. itd.

niech się głsi w gazecie

„SŁOWO“

a niezawodnie osiągnie wiele z tego korzyści.